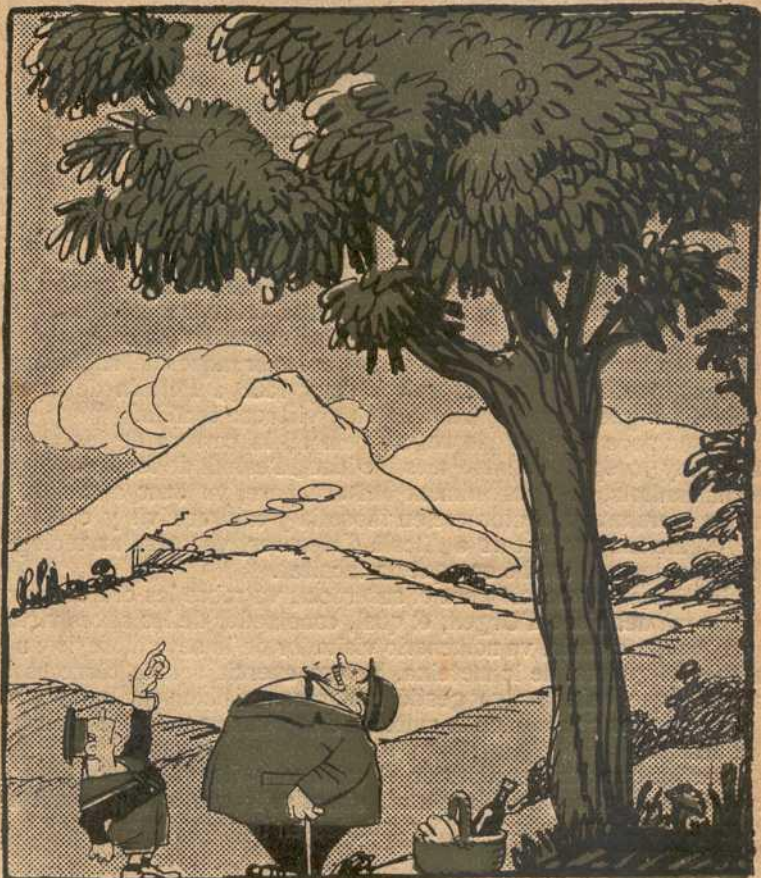

PREU: 5 Cènts.

Barcelona, 26 d'Agost 1911

EN PATUFET.

ANY VIII N.º 398. — Redacció y Administració: Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

— *Papá*: ¡quina calor deu fer en aquest país el mes que ve! Miri ara que verdes són encara les castanyes, y al mes d'octubre jo ja les menjo que semblen cremades y tot.

Sant Joseph de Calasanz

EL calendari senyala pera demà la celebració de la festa de Sant Joseph de Calasanz, un Sant ben interessant per cert pera l'infantesa y la joventut, ja que a n'elles consagrà lo millor de la seva vida y de les seves piadoses activitats.

Per això crech que ha de servos agradós que us digui quelcom del gloriós fundador de l'Escola Pia, aquesta ordre benemèrita consagrada a l'educació y a l'instrucció de la joventut dels colegis de la qual n'han sortit homes eminents en totes les branques del saber humà.

Sant Joseph de Calasanz nasqué l'any 1556 a Peralta de la Sal, poble del regne d'Aragó, d'una noble y virtuosa familia.

El seu pare volgué que seguís com ell la carrera de les armes, però'l noy Joseph, sentintse més inclinat a l'estudi de les lletres y de les humanitats, ab consentiment del seu pare, va anar a Lleida, en qual universitat va doctorarse en filosofia y en dret civil y canònic.

A Valencia y més tart a Alcalà d'Henares, va estudiar teologia, fins a doctorarse també en aquesta facultat.

Sentintse ab vocació pera el sacerdoci, va rebre les ordres sagrades de mà del bisbe d'Urgell, el qual, coneixedor de les seves virtuts y de la seva ciencia, va nomenarlo visitador de la seva diòcesis y més tart vicari general de la meteixa, havent exercit aquets càrrechs ab tant zel, que baix la seva gestió milloraren visiblement la moralitat del poble y les costums de la meteixa clerecia, que deixaven bon tros que desitjar.

Sentint que una veu interior el cridava a Roma, va dirigirse en trajo de pelegrí a n'aquella ciutat, ahont se'l veyia sovint reunir als noys que trobava pel carrer, instruintlos en la doctrina cristiana y en lletres humanes.

Aquestes pràctiques li varen donar idea de la gran ignorancia que hi havia entre'ls fills de poble y el descuit en que's tenia l'instrucció

FRANCESCH DE P. TORRENTS Y BALLESTER

Patufista que ha mort el dia 11 del pròxim passat juliol, als vintúan anys d'edat .

llur, y pensà en lo meritoria que seria una fundació destinada a educar y instruir als noys de families pobres.

A l'efecte va juntarse ab alguns sacerdots zelosos com ell pel bé del pròxim y establiren unes humils escoles en la parroquia de Santa Dorotea, en el barri del Transtiber, habitat per la gent més miserable de la ciutat. Aquella fundació va ser, en realitat, el comensament de l'Escola Pia.

Tals foren els seus beneficiosos resultats, que'l papa Climent VIII prengué la novella y piadosa fundació baix la seva protecció especial, protecció que va ser ratificada y aumentada pel seu successor Paulo V y més endavant per Gregori XV, el qual va elevar la Congregació de l'Escola Pia al grau de religió.

Els enemichs de l'ordre calasanzia, envejosos de la preponderancia que anava prenent, li havien fet d'ensà de la seva institució una guerra d'insidies y calumnies que arribaren a promoure la degradació de l'ordre.

Ab tot, l'ira divina's feu manifesta contra'ls calumniadors y no trigà gaire a venir la rehabilitació de l'Escola Pia ab tots els honors y preeminencies, difundintse tan ràpidament, que en vida meteix del seu fundador estava extesa pels Estats Pontificis, Sicilia, Nàpols,

Venecia, Lombardia, Toscana, Polonia, el Piamont, Hungria y Bohemia.

Després d'una vida esmersada en la pietat y en l'amor al pròxim y sovint amargada per la tribulació, el Sant fundador morí a Roma l'any 1648, a l'edat de noranta anys.

Comprovats que foren els seus actes de virtut heroica y els molts miracles que havia realisat, va ser beatificat pel papa Benet XIV en 1748 y canonisat per Climent XIII en 1767.

ABECÉ

Una brava resposta

Un gandul impenitent
a qui el treball esglayava,
públicament implorava
la caritat de la gent.

Observant un tranzeunt
aquella indigna maniobra
de ferse passar per pobre,
va escomètrèl de bell punt.

—¿No us avergonyeix— digué,—
essent jove, fort y sà,
d'almoïna menjar el pa
que afanyar podrieu bé?

Feu, donchs, un bon pensament,
y cercant ocupació
en qualsevol professió,
viureu més honradament.—

El vagarro's va mirar
a l'altre de cap a peus,
y ab aquets mots clars y breus
dignament va replicar:

—Deixeu de fer més capdells
y no sermoneu en fals,
que jo'l que capto són rals,
prô may he captat consells.—

NVIC

En Bolavà campió de natació

Aquí a Barcelona's bons nedadors s'alaben desseguida que han lograt arribar a la tercera bóta dels banys. Parlàvem d'això ab en Bolavà, y quan jo li ponderava'l gran mèrit que té nedar fins a la tercera bóta sense reposar, ell se'm clavà a riure a la cara, y ab aquell gest heroich que gasta el meu amich Bolavà, va mirarme de cap a peus y'm va dir:

— Això es no res.

Tot parat jo al sentir que calificava de no res un mèrit tan indiscutible en el meu modo de veure, vàreig preguntarli si ell seria capàs de nedar fins a la tercera bóta sense reposar.

— ¿Quí, jo? — va ferme ell rient de bona gana. — ¿Que si jo arribaria a la tercera bóta? ¡Tu no sabs ab qui parles!

— Home, sí. Sé que parlo ab un intrèpit, però fins ara totes les teves proeses han sigut *terrestres*, y no me n'has explicat may de *marítimes*.

— Donchs ara vaig a contarten una d'aquestes, que't deixarà parat. Y en Bolavà, molt seriosament, va comensar la narració:

Me trobava un dia a les vores del mar Roig. Allí m'estava tot tranquil fent pà y trago, quan de prompte'm recordo que havia d'anar a portar un recado a uns coneguts que vivien a l'altra banda del mar.

Inútil cercar barco pera traslladarme allí. Per molt que vaig mirar y remirar, ni la més petita embarcació veyia per enloch. Com que'l recado apressava, perque havia de dir als meus coneguts que'l germà de la vehina d'un nebot d'uns parents seus s'havia fet un tall en l'ull-de-poll, vaig decidirme a fer la travessia nedant.

L'amplada del mar Roig es considerable. Pera atravessar-lo en la direcció que a mi'm convenia, al menys se necessitaven dos mesos nedant.

Això, que hauria espantat al nedador més famós, a mi no'm va amohinar gens, perquè jo tinch els meus *truchs*, y sobretot no'm manca la serenitat, tan necessaria en casos com el que explico.

Donchs, sense pensarmhi gens, vàreig tirarme al mar y vaig comensar a nedar. Al cap de vuit dies, com que estava un xich cansat, vàreig adormirme tot nedant. Jo no sé'l temps que vàreig dormir, però lo cert es que al despertarme vaig trobar-me molt descansat.

Nedant ab una mà, vàreig utilitzar l'altra per rentarme la cara y les mans, y vàreig continuar el meu viatge. Al cap de dos mesos vàreig arribar sense la més petita novetat.

— ¡Home!—vaig dir jo a n'en Bolavà. — Me sembla que tot això que m'expliques es un xich exagerat.

— ¿Això exagerat? Y donchs si't digués que jo he baixat, nedant, per les Catarates del Nil, ¿què diries?

— Potser m'ho creuria, perque baixar les Catarates del Nil es cosa de poca estona, mentres que la travessia del Mar Roig...

— Encara es millor. ¿No veus que quan convenia m'adormia fent el mort?

— Tot lo que vulguis, però si haguessis fet lo que dius, t'hauries mort de gana; perque dos mesos sense menjar no'ls passa ningú.

— ¡Que ets infelís!—va contestar en Bolavà mirantme despreciativament.—Tu ignores que al mar Roig hi fa una calor extraordinaria.

— Y això ¿què té que veure?

— Molt té que veure. Això es precisament el tot. Es tan forta la calor que fa en el mar Roig que, segons a quins llocs, l'aigua arriba a bullir, y en aquestes condicions no't dich res del gran nombre de peixos bullits que suren a flor d'aigua. Si ni sabia com ferho pera triar: allí llus bullit, salmó bullit, llagosta bullida; res, ¡un gran bullit!

Lo que't puch assegurar es que pocs hotels poden presentar un menú de peix tan bò y tan variat com el que jo'm vàreig servir durant els dos mesos que vàreig invertir en atravesar el mar Roig nedant.

Aquesta última rahó'm va convèncer y ja no vaig insistir més.

No's pot negar, donchs, que en Bolavà es un xicot intrèpit.

Ab el seu permís
J. M. F. T.

Galeria dels grans mestres

Els Mestres de la Ciència

Franklin

(Acabament)

UN dia va poder demostrar davant dels homes més eminents que's dedicaven a l'estudi dels fenòmens del fluit elèctric, que l'electricitat dels cossos era idèntica a la de l'atmosfera, y prenent peu en aqueixa base ferma, va inventar el parallamps.

Sessió celebrada a l'Academia de Ciències de París, en honor de Franklin
(De la revista *Hojas Selectas*)

Els patufistes guanyadors dels premis del VI concurs d'EN PATUFET

Teresa Astop (primer premi)

Ernest Enguiu (tercer premi)

A tot arreu se va parlar del nou invent, tots els sabis el van estudiar y se'n van fer proves, y en vista dels resultats excelents que donava la seva acceptació, va propagarse per tot el món.

Mentrestant als Estats Units comensava a pensarse ab la propia independència y en Benjamí Franklin va ser elegit pel poble pera representar-lo a les Corts d'Anglaterra defensant la llibertat del Nort Amèrica. Allí va fer tremendes campanyes contra'ls impostos a les colonies y ell va ser qui primer va presentar al rey d'Anglaterra un projecte de congrés nortamericà. Al tornar als Estats Units va dedicar totes les seves forces a fer propaganda per l'ansiada llibertat del seu poble.

En Franklin se trobava a Anglaterra quan va esclatar la guerra de lliberació; ell hi va córrer tot seguit y va ser nomenat diputat, proclamant en el primer congrés americà l'independència de Nort Amèrica. En representació d'aquet congrés va anar a París a buscar

UN TAQUILLER MAL-CARAT

- Un bitllet per...
 — ¡ Cuiti, digui!
 — No me'n puch enrecordar.

recursos pera la lluita, y poch temps després hi va tornar pera firmarhi'l tractat de pau y el reconeixement de l'independencia de la seva patria per la qual tant havia lluitat.

A la seva tornada el poble li va premiar els seus sacrificis nomenantlo President de l'Estat de Pensilvania y delegat de la convenció general pera redactar y proclamar la constitució. Dos anys més tart, el 1780, quan Franklin n'havia complert vuitanta quatre; Nostre Senyor el va cridar pera premiarli sens dubte aquella llarga vida d'amor y d'abnegació envers els seus consemblants.

J. C.

Curiositats

Les hortensies blaves

Les hortensies, entre nosaltres, són generalment blanques o mo-

rades: les blaves són bastant escasses; però'l director del Jardí Botànich de Dresde ha trobat la manera de ferne néixer de blaves encara que la planta sia de flors morades o blanques.

A L'EXTRANGER

—Donchs, tingui; fassi memoria:
ja tornaré un xich més tart.

(Del *Fliegende Blätter*.)

El procediment es el següent: A la primavera, durant sis setmanes y dues vegades cada una, se rega l'hortensia ab una solució d'alum d'amoníach a rahó d'un kilo de sal per cada cent litres d'aigua. Després, fins a l'època de florir, se rebaixa la solució a tres cents grams per cada cent litres. El director del jardí de Dresde assegura que per aquet procediment li han sortit hortensies blaves.

La durada dels dies

Ara que'l dia ja s'escursa, es curiós saber lo que duren alguns

dies en diferents llocs d'Europa.

El dia més llarch de tots es el de l'istiu a Spitzberg, que dura tres mesos y mitg, durant els quals no's pon may el sol; a Wondorbus (Noruega) tenen claror de dia seguida desde'l 21 de maig fins al 2 de juliol; a Finlandia hi ha dies en que no més hi ha dues hores y mitja de fosca; a Sant Petersburg hi ha dies de quinze hores de claror, però en cambi a l'hivern n'hi ha que tot just arriben a cinch hores; a Ausburg (Alemanya) hi ha dies de disset hores de claror, y a Stokolm (Suecia) n'hi ha de divuit y mitja.

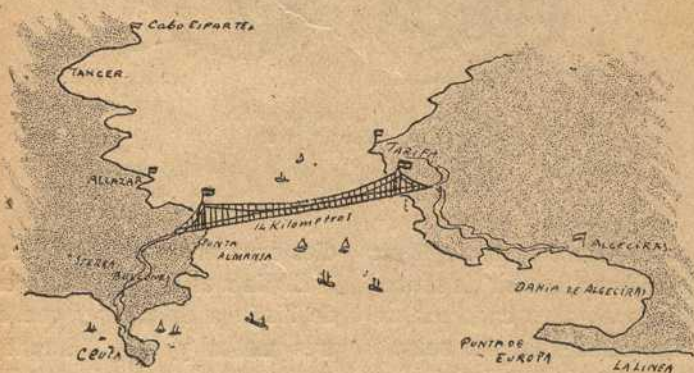
El pont més llarg del món

Els Centres hispà-marroquís han publicat un mapa d'Espanya y Africa en el que's veu la península ibèrica y el continent africà units per un pont a l'Estret de Gibraltar; aquet pont tindria 14 kilòmetres de llarg.

Entre Anglaterra y Fransa s'ha

parlat també d'unir la Gran Bretanya al continent per medi d'un pont, però s'ha deixat córrer perquè les dificultats de la seva construcció són quasi insuperables, tota vegada que la llargada del pont hauria de ser al menys tres vegades més que la del projectat a l'Estret de Gibraltar.

Però no tractem dels ponts en

projecte, sinó dels construïts, y entre aquets, el més llarg es el del Lleó a Sangang, a la Xina, que passa pel damunt d'un bras del mar Groch, ab una llargada de 9 kilòmetres; aixís es que per passarlo a peu de cap a cap s'estàn dues hores. El pont està sostingut per 300 grans pilans de pedra, a cada un dels quals hi ha un lleó de marbre de 6,50 metres;

y s'eleva sobre'l nivell del mar l'alsada d'una casa, pera que puguin passar per sota'ls barcos ab la seva arboradura.

Després d'aquet segueix el pont d'Ersech, a l'Hungria, que té 8 kilòmetres de llarg y passa per damunt dels rius Danubi y Drave.

Després d'aquet, tots els altres són molt més curts; y d'entre ells es el més llarg el construït mo-

dernament sobre'l Torth a Angla-
terra, que mida 2 kilòmetres y
mitg de llargada. Es tot d'acer,
haventhi entrat 51.000 tonelades

d'aquet metall y el seu cost total
ha sigut de 90 milions de pessetes.
¡Ja són pessetes!

**

Totes les solucions. — Manel Bassas, Agustí España, Gerard Miravalls, Candi Balada, Amadeu Angues, Joan Llaps, germans Carreté, Lluís Delclós, Joan Lanuza, Jaume Caritg, Joseph Escarrà, germans Paradell, J. Anglada, germans Vidal, Eugeni Pueyo, Miquel Caballero, germans Ferrus, Roseta Lleopart, Ramón Subirana, Salvador Riules, germans Mas, germans Maria, Eudalt Casseras, Assumpció Arpa, Tomàs Morató, Rosa Bullich, germans Corbella, Paquita Marsal, germans Borrell, Jaume Piera, germans Tobella, Enrich Garrell, Enrich Palau, Enriqueta Huguet, Joseph Gallofre, H. V., Ramón Bellavista, germans Rovira, Jaume Poch, Carles Mani, Jaume Janer, Roseta Ribas, Joseph Capdelaumasque, Lluís Ribes, Joseph Closes, Lluís Guarro, Antoni Guasch, Isabeleta Sanxo, Joseph Sadurni, Rafel Sadurni, germans Ruax, germans Marxuach.

Tres solucions. — Rafel Torredell, Enrich Verdú, Ramón Fusté, Eladi Sans, Joseph M.ª Cabane, J. Soler Sagrera, Lluís Soler, A. di Tommaso, Esteve Viadé, germans Riu, Narcís Colomer, Demetri Fullà, Pere Mas, Lluís Blanch, Salvadó T. de Piernas, J. Bassa, Francisco X. Roura, Joseph Güell, germans Vilagut, Josephina Riera, Enrich Masferré, Jaume, Antonet, Joseph M.ª Ruera, germans Abelart, Maria y Magí Gabriel, Adolf Rojas, Claudi Bou, P. Sunet, Enrich Puig, germans Manel Algora, germans Boada, germans Tura, E. Camillo, Bru Aloy, Ròmul Claramunt, Ramón Magriñà, Tecla Camps, germans Armengol, Francisco Orriols, Joseph Barta, Joan Boladeras, Andres Prats, Joseph Marzo, Joseph Hoyos, Gustau Soler, Frederich Vidal, Rafel Tort, Ventura Font, Rafel Mas, Marià Nicolau, Ramón Paituvi, Carme Gispert, Enrich Navarro, Francisco Ballver, Joan Rovira, Frederich Prat, Emili Casanovas, Pere Iglesias, Dolors Pufalras, Ramón Bassa, Marius Pomer, Sanabra, Pepita Martí, Joan Durán, A. Boix, germans Forés, Antò Balagué, Quimet Carbonell, Joan Sayol, germans Santonja, Joan Pontcuberta, Miquel Genís, Ignasi de Manresa, Joaquim Vila, March Rifà, Ramón Renom, (un que no hi ha nom), Domingo Papiol, Joan Guarro, Joaquim Pagès, Joseph Bdozan, Joseph M.ª Pla, Joseph Ros, germans Rolés, Francisco Pastor, Joan Ferrer, S. Riera, germans Torrent, Ramón Batlle, Antoni Canadell, germans Fainé, Felicià Serra, Isabel Rodés, Enriqueta Recolta, Joseph Ripoll, Joseph Virgili, Ramón Gusi, germans Fagella, germans Sancristófol, Francesch Trullà, Joseph M.ª Castells, germans Ramos, Marià Crivellé, Salvador Armendares, Francisco Gras, Pierre Maisonblanches, Heribert Coté, Jaume Subiranas, Miquel Burguer.

Dues solucions. — Lola Palès, Josephina Coromina, (un que s'ha descuidat el nom), Carme Coromina, Carme Díaz, Manel Tejerina, germans Blanchart, Ramón Fontanelles, Tereseta Oliver, Agneta Serra, F. Argemí, Francesch Fontrodona, Joanet Fernández, J. M. Valls, Enrich Escapa, A. Llonch, Antoni Viñals, Conxita Tresserra,

Antòn Navarro, germans d'Hita, Hèctor Sánchez, G. Agut, Teresa Bernadas, Joaquim Garel, Joan Noguera, amichs Dalmau, Enrich Ventura, Joseph Vidal, M. Daniel, Joan Portell, J. Fullet, Antoni Closas, Albert y germans Alegret, Antòn Santamaria, Ramon Llongueras, Mercè Cardona, Angelina Weber, Angelina Terré, germans Gran, Joana Arias, Ignasi Muntadas, Joan Santapaula, Joseph Sistaré, Elisa Ballester, Jaume Torrent, Alfons, Francisco Trias, Gustau Crusellas, Jaume Sordé, Agustí Sesma, Sants Sesma, Antoni Vergés, germans Singla, Franciso Gómez, Pilar Riba, Concepció Fàbregas, Peret Rincón, Enrich y Modesta Guarro, Maria y Antòn Verdura, Teresa Moragas, germans Ferrer.

Una solució. — Dolors Rius, Lluís Mandet, Sitges Manelet y Lluís, Rosalia Carbonell, Joaquim Jacas, Alfret Diaz, Jaume Parera, Albert Casadesús, Sebastiana Borrell, Rosa Soler, Marcel Soler, germans Ferreny, Joan Fustes, Isidre Soler, G. Soler, Tereseta Coromina, J. Lapuente, J. Barranco. J. Chalé, Agustí Urbiola, Joan Cabré, Joseph Urbiola, Francesch Rosselló, Frederich Genís, Alfret Mata, Lola Martró, Joan Giralt.

NOTA. — Advertim als nostres lectors que no s'admeten seudònims, o noms suposats, aixís com tampoch se permet que un meteix endevinallre enviï ab altres noms diverses solucions.

ENDEVINA, ENDEVINETA

LOGOGRAF NUMÈRIC

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 — Nom de dòna.
 1 4 2 1 9 4 9 4 — Verb.
 9 1 9 4 3 9 4 — Verb.
 1 0 7 3 9 8 7 9 — Estat europeu.
 1 1 8 8 9 6 9 — Roba.
 1 2 4 9 — Fruita.
 3 2 4 — Riu.
 4 2 — Nota musical.
 9 — Vocal.

MIQUEL Y PEPITA REMUS

CONVERSA

- ¿Vols deixarme trenta cèntims, Torribí?
 — ¿Pera quèls vols, Tontolini?
 — Pera comprar lo que ja't tinch dit.

JOSEPH SANGENÍS

ENDEVINALLA

Nasqué primer que'l seu pare; va mamar primer que la seva mare; va matar la quarta part del món, y el van enterrar a les entranyes de la seva avia.

RAMÓN RANA

XARADA

La *prima* no té montanyes
 y apropet montanyes té;
 el *dos tres* té transparència;
dos quarta ho fa'l mariner.

Dóna alegria la *segona*;
 la *prima* població es;
 el *tot*, població propera
 que a l'estiu s'hi està molt bé.

MIQUEL CABALLERO

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

A la targeta: *Amelia*, Dolors. — A la conversa: *Mateu*. — Al logogrif: *Guimerà*. — A la xarada: *Patufet*.

¡NOTICIA ESPATARRANT!

Pròxim a acabarse'l folletí que actualment estem publicant en el SUPLEMENT D'EN PATUFET, titulat **El gegant dels aires**, que tant èxit ha obtingut, estem ja preparant el nou folletí, escrit per en **Joseph M.ª Folch y Torres**, que portarà per títol

En Bolavà, detective

Reeull d'aventures y peripecies fenomenals que li passen al popular Bolavà en el seu ofici de detective.

En aquet llibre que publicarà pròximament el SUPLEMENT D'EN PATUFET s'hi llegiràn fets maravellosos portats a cap pel gran Bolavà, l'home de les proeses inconcebibles.

Com sempre, el SUPLEMENT no costarà més que **5 CÈNTIMS**, y això que, ademés del folletí, se regalen unes magnifiques targetes representant

Episodis històrichs de Catalunya

y altres regals que tenim en projecte repartir pera més endavant.

CAMISERIA Y CORBATERIA

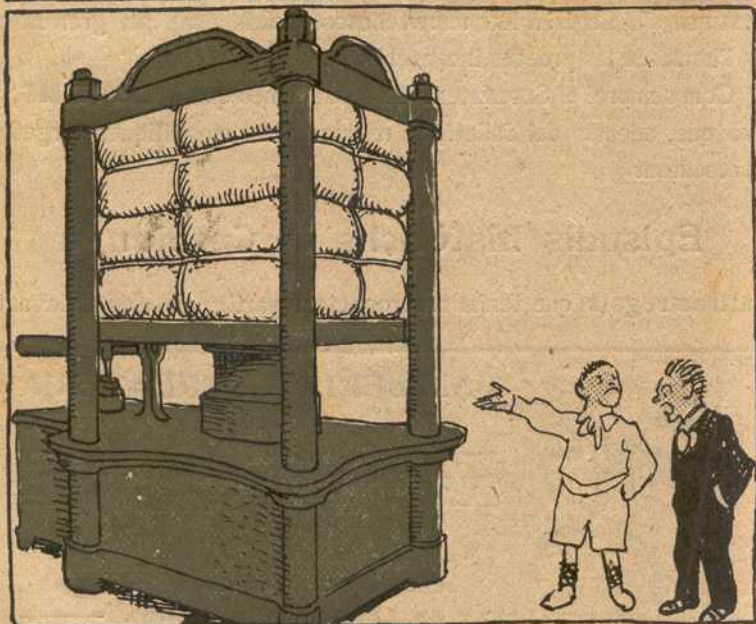
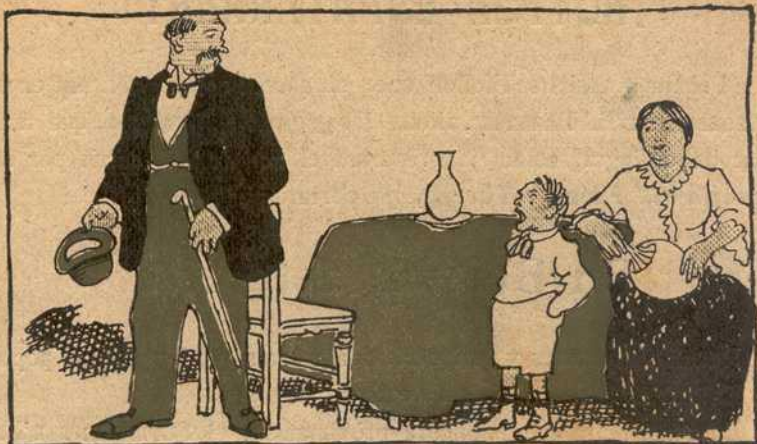
de

= JAUME SANS =

Boqueria, 32. — BARCELONA —

Als nens y nenes que comprin a la Casa
se'ls obsequiará ab una bonica postal

ESPECIALITAT EN LES CAMISES A MIDA

— Me'n vaig a la fàbrica a llegir la premsa.

— Vés, noy, vés.

— ¿Veus? el meu pare es molt sabí; sab llegir la premsa hidràulica y tot.